

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРАФІКА

Освітня програма «Образотворче мистецтво»

Першого (бакалаврського) рівня

**Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 8 від 18. 01. 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Графіка
Викладач	Сандюк В.С., доц. кафедри Михайлів О.Б.-асистент
Контактний телефон викладача	380679480288
Е-mail викладача	Сандюк В.С. volodymyr.sandyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	42 кредитів ЄКТС, 1260 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації із студентами проводяться відповідно до графіку розміщеного на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є художня графіка - одна з найважливіших і дуже розвинених галузей образотворчого мистецтва, що лежить в основі всіх видів зображень на площині.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з 17 тем, які охоплюють лекційні й практичні заняття, а також самостійну роботу студентів. Весь курс поділено на шість змістових модулів: Змістовий модуль 1.Художня графіка як вид образотворчості. Змістовий модуль 2. Види графіки. Змістовий модуль 3.Унікальна та друкована графіка. Змістовий модуль 4. Станкова та прикладна графіка. Змістовий модуль 5.Художні прийоми та способи графічного зображення форми. Змістовий модуль 6. Художньо-виражальна та зображальна системи графічної мови.</p> <p>Навчальна дисципліна «Графіка» пов'язана з іншими фаховими навчальними дисциплінами, які викладаються в інституті, зокрема «Рисунок», «Живопис», «Основи композиції», «Історія мистецтв», «Пленерна практика». Також, «Графіка» є вибірковою дисципліною для вивчення ОС «Бакалавр».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами основ теорії та практики художньої графіки, як базової дисципліни підготовки митців-художників.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оволодіння графічними техніками як основою образотворчої грамоти, що дозволяє отримати знання і навички, необхідні для розвитку професійних і творчих якостей художника, а саме: художньої спостережливості, зорової пам'яті, образного мислення, творчої уяви і фантазії, естетичного смаку, а також тренує око і руку художника. – професійна підготовка фахівця з високим рівнем майстерності щодо самостійного творчого вирішення завдань художньої і педагогічної діяльності. –практичне оволодіння студентами графічними техніками, як мовою образотворчого мистецтва; 	

–вивчення основ художньої графіки шляхом теоретичного вивчення та виконання практичних завдань із зображення предметів та явищ.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Програмні компетентності

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..

ЗК 11.Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних

ФК 4.Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах.

ФК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

ФК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Результати навчання

1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	396
самостійна робота	852

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3-8	«Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	2- 4	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
2 курс			
III семестр			
Змістовий модуль 1. Художня графіка як вид образотворчості. (Залік)			
Тема 1 . Місце графіки в системі образотворчої освіти.	2		
Тема 2. Зображальні можливості графічних матеріалів. Формат А-5,А-4, папір, олівець, туш, чорнило, акварель, перо, пензлі.		33	80
Тема 3. Графічні прийоми відбитків. Формат А-5, А-4, папір,акварель, акрил, гуаш, нитки різних видів.		40	70

IV семестр			
Змістовий модуль 2. Види графіки. (Екзамен)			
Тема 4. Класифікація видів графіки.	2		
Тема 5. Засоби зображення оригінальної графіки. Формат А-5, папір, туш, перо.		40	94
Тема 6. Графічні можливості виявлення фактури і тону. Формат А-5, папір, туш, перо, пензлик.		48	86
3 курс			
V семестр			
Змістовий модуль 3. Унікальна та друкована графіка. (Залік)			
Тема 7. Класифікація видів графіки за способом утворення: унікальна, друкована, репродукційна.	2		
Тема 8. Гуцульський натюрморт. Формат А-2, папір, туш, перо.		24	60
Тема 9. Пейзажний мотив рідного краю. Формат А-2, папір, туш, перо, сепія, пензлик.		34	60
VI семестр			
Змістовий модуль 4. Станкова та прикладна графіка. (Екзамен).			
Тема 10. Класифікація видів графіки за способом застосування: станкова. прикладна.	2		
Тема 11. Святкові листівки. Формат А-4, папір, лінорит.		28	60
Тема 12. Архітектура рідного міста. Формат А-3, папір, лінорит.		30	60
4 курс			
VII семестр			
Змістовий модуль 5. Художні прийоми та способи графічного зображення форми. (Залік)			
Тема 13. Художньо-образне вирішення форми зображення засобами оригінальної графіки.	2		

Тема 14. Анімалістичні образи в графіці. Формат А-3, папір, лінорит.		53	100
Тема 15. Ілюстрація творів В.Стефаника. Формат А-2, папір, туш, перо, лінорит.		50	110
VIII семестр			
Змістовий модуль 6. Художньо-виражальна та зображальна системи графічної мови. (Екзамен).			
Тема 16. Художньо-виражальна та зображальна системи графічної мови. Основні закономірності композиції в станковій графіці.	2		
Тема 17. Графічна робота на вибрану тему. Формат А-2, папір, лінорит.		58	120
Всього	12	396	852

6. Система оцінювання дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання з навченої дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf</p> <p>Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти визначені у Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf</p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Графіка» проводиться у формі (заліку – 3,5,7 семестри, екзамену – 4,6,8 семестри. Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою.</p>	
Шкала оцінювання		
Університетська	Національна	Шкала ЄКТС
90-100	5	відмінно
80-89	4	добре
70-79		С

60-69	3	задовільно	D
50-59			E
26-49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1-25			Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Оцінювання результатів навчання з дисципліни передбачає поточне оцінювання на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, а також складання екзамену.

**Загальна система розподілу балів за різні види робіт
3 семестр (залік)**

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	
Тема 2	40
Тема 3	40
Самостійна робота	
Тема 2	10
Тема 3	10
Заг. к-ть	100

4 семестр (екзамен)

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	
Тема 5	20
Тема 6	20
Самостійна робота	
Тема 5	5
Тема 6	5
Екзамен	50
Заг. к-ть	100

5 семестр (залік)

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	
Тема 8	40
Тема 9	40
Самостійна робота	
Тема 8	10
Тема 9	10
Заг. к-ть	100

6 семестр (екзамен)

	Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів												
	Практичні заняття													
	Тема 11	20												
	Тема 12	20												
	Самостійна робота													
	Тема 11	5												
	Тема 12	5												
	Екзамен	50												
	Заг. к-ть	100												
	7 семестр (залік)													
	Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів												
	Практичні заняття													
	Тема 14	40												
	Тема 15	40												
	Самостійна робота													
	Тема 8	10												
	Тема 9	10												
	Заг. к-ть	100												
	8 семестр (екзамен)													
	Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів												
	Практичні заняття													
	Тема 17	40												
	Самостійна робота													
	Тема 17	10												
Екзамен	50													
Заг. к-ть	100													
Вимоги до письмової роботи	<p style="text-align: center;">Студенти виконують творчі завдання із самостійної роботи.</p> <p>Під час самостійної роботи студенти виконують творчі роботи згідно тематики та завдань визначених викладачем. Це завдання переважно стосуються виконання начерків окремих предметів побуту та структурних частин голови людини, декоративного вирішення натюрмортів тощо.</p> <p style="text-align: center;">Конвертація балів за кожен тему самостійної роботи</p> <p style="text-align: center;">4, 6 семестр</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Національна оцінювання</th> <th>шкала</th> <th>Конвертація у бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td></td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td></td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td></td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>		Національна оцінювання	шкала	Конвертація у бали	5		5	4		4	3		3
Національна оцінювання	шкала	Конвертація у бали												
5		5												
4		4												
3		3												

	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">3, 5 7, та 8 семестр</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Національна оцінювання</th> <th style="text-align: center;">шкала</th> <th style="text-align: center;">Конвертація у бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td></td> <td style="text-align: center;">8</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td></td> <td style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td></td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table>	2	-	Національна оцінювання	шкала	Конвертація у бали	5		10	4		8	3		5	2		-			
2	-																				
Національна оцінювання	шкала	Конвертація у бали																			
5		10																			
4		8																			
3		5																			
2		-																			
<p>Практичні заняття</p>	<p>Під час практичних занять студенти виконують творчі роботи згідно тематики та завдань визначених викладачем. Вимоги до виконання студентами практичних робіт подаються викладачем перед виконанням кожного завдання. Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.</p> <p>Система оцінювання практичних занять визначена у Положенні про «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника».</p> <p>Конвертація балів з навчальної дисципліни за кожен тему практичного заняття</p> <p style="text-align: center;">3, 5 та 7 семестри</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Національна шкала оцінювання</th> <th style="text-align: center;">Конвертація у бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">15</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">4, 6 та 8 семестри</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Національна шкала оцінювання</th> <th style="text-align: center;">Конвертація у бали</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">5</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">-</td> </tr> </tbody> </table>	Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали	5	20	4	15	3	10	2	-	Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали	5	40	4	30	3	20	2	-
Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали																				
5	20																				
4	15																				
3	10																				
2	-																				
Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали																				
5	40																				
4	30																				
3	20																				
2	-																				
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Умови допуску до підсумкового контролю визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf) та згідно положення «Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету:</p>																				

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>

Студент допускається до семестрового контролю при відсутності пропусків занять та виконанні усіх видів робіт передбачених силабусом навчальної дисципліни.

Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо впродовж семестру він набрав менше ніж 25 балів. У цьому випадку йому у відомості робиться запис “не допущений” і виставляється набрана кількість балів. Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри, виконання у визначений кафедрою строк, здобувачем вищої освіти додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.

Підсумковий контроль

Вивчення дисципліни передбачає залік в кінці 3, 5 та 7 семестрів.

Залік виставляється на останньому занятті. Оцінка у 100 – бальній шкалі формується як сума балів за практичні заняття та самостійну роботу студента.

Вивчення дисципліни передбачає складання всіма студентами екзамену у письмовій формі в кінці 4, 6 та 8 семестрів.

Екзамен здійснюється у формі практичної роботи на тематику відповідного змістового модуля. Робота виконується відповідним матеріалом на заданому форматі.

Студент повинен:

- Виконати роботу згідно з вимогами композиції.
- Правильно передати пропорції предметів (конструктивна побудова).
- Виявити форму предметів та явищ засобами графіки.

Максимально за екзамен студенти можуть отримати 50 балів.

Конвертація балів за екзамен
4, 6 та 8 семестр

Національна шкала оцінювання	Конвертація у бали
5	45-50
4	35-44
3	25-34
2	-

7. Політика навчальної дисципліни

Практичні роботи:

Планується виконання студентами практичних творчих робіт, ескізів, начерків тощо.

Академічна доброчесність:

Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:

1. Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

2. Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція), <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;

3. Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція), <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf>, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски занять відпрацьовуються шляхом підготовки індивідуальних творчих завдань (практичних робіт, начерків тощо) та опрацювання літератури із лекційних курсів.

Додаткові бали

Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за домашні завдання, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять.

За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів тощо, можуть присуджуватися додаткові бали.

Неформальна освіта

Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

1. Рекомендована література

1. Демідко О. Історія образотворчого мистецтва та архітектури. Ліра-К. 2021. 182 с
2. Касіян В.І. Мистецтво графіки. Київ. Держвидав. 1960. 46 с.
3. Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. К.: Грані-Т, 2006. 240 с.
4. Москвічова Ю. О. Історія мистецтв у контексті світової культури : навчально-методичний посібник : у 3-х т. Т. 1 / Ю. О. Москвічова. Херсон : Видавництво ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 292 с.
5. Нестеренко В.В. Літографія // Енциклопедія Сучасної України : енциклопедія [електронна версія] / ред.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. Т. 17. URL: <https://esu.com.ua/article-55846> (дата перегляду: 23.01.2023).
5. Прокопів П.М. Чорне і біле. Івано-Франківськ, Нова Зоря, 2013. 72 с.
6. Резніченко М.І., Твердохлібова Я.М. Художня графіка. Тернопіль. Навчальна книга-Богдан.2011.272 с.
7. Степовик Д.В. Між Україною й Америкою: графіка і малярство Василя Лопати. Київ. Кліо. 2020. 304 с.
8. Стратійчук О. Основні техніки літографії // Укр. АМ: Дослідн. та наук.-метод. пр. К., 2013. Вип. 20.
9. Українська графіка ХІ-початку ХХ ст. Київ. : 1994. 123с.
10. Урсу Н.О., Бугерчук У.М. Чари козацького письма. Мальовниче життя Бориса Негоди. Кам'янець-Подільський. Аксіома. 2018. 152 с.

11. Турченко Ю. Я. Український естамп. Київ. Наукова думка. 1967. 338 с.
12. Христенко В.Є. Техніки авторського друку. Харків.Колорит.2004. 98 с.
13. Христенко В.Є. Техніки авторського друку. Харків.ХДАДМ.2013. 146 с.
14. Яців Р. М. Львівська графіка 1945–1990. Традиції та новаторство. К., 1992. 120 с.

Допоміжна

1. Giovanni Tommasi Ferroni. Canto Dopo Canto. SanBenedetto del Tronto. OPERA, 2021. 176 р.
2. Giovanni Civardi. Il Nudo Maschile Strutture e Metodi di Rappresentazione. Milano/Il Castello/Collane Tecniche, 1991. 224 р.
3. Ivan Lendl. Alfons Mucha. Bratislava: Slovart, 2018. 320 с.
4. XIII Всеукраїнська-IV Міжнародна виставка «Графіка у Харкові». Каталог виставки. Харків.2023. 120с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>

**Викладач _____ доц. Сандюк В.С.
асистент Михайлів О.Б.**